

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 06 Ekim 2021
Sayı: 2660

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 06/10/2021 13:40
Sayı: E-120.10-
0889581

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de çocuk işçiliğinin önüne geçilmesi ve alınacak önlemlerin tespiti ile; TÜİK tarafından tutulan istatistiklerin bilimsel ve güvenilir bir düzeyde genişletilmesi; kayıt-dışı çocuk işçiliği ile mücadele için atılacak adımların tespiti; eğitim politikalarının çocuk işçiliğine neden olmayacak şekilde ve her çocuğun eğitime eşit şekilde ulaşmasının sağlanabilmesi amacıyla alınacak önlemlerin tespiti; ve bütün bu konular doğrultusunda yapılacak mevzuat değişikliklerinin belirlenmesi ile ilgili kurum ve kuruluşlarının kapasitelerinin artırılması ve eylem planlarının belirlenmesi amacı ile Anayasa’nın 98. ve TBMM İçtüzüğü’nün 104. ve 105. maddelerine göre Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Necdi GÜNDOĞDU
Kırklareli Milletvekili

TEWİN DİNÇOL
ANUSAN MU
Aylin ER
Antelge mu.

Gülizar Bicer Karaca
Denizli Milletvekili

Çocuk işçiliği Türkiye’nin büyüyen bir sorunu olmaya devam etmektedir. Temelinde eğitime ulaşmakta olanaksızlıklar yaşanması ve gelir adaletsizliğinin bulunduğu çocuk işçiliği için iktidar hala harekete geçmemiş ve yakın gelecekte de geçecek gibi görünmemektedir. Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi (BMÇHS) ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) çerçevesinde dünyada çocuk haklarına dair çalışmalar yürütülmekte ve çocukların çalışmak yerine eğitim, oyun, beslenme, barınma gibi haklarına eşit şekilde ulaşmaları amaçlanmaktadır. Türkiye’deki mevzuatta da çocuk haklarına dair bazı düzenlemeler olsa da İş Kanunu gibi çalışmaya dair kanunlarda hala 18 yaşın altında çocukların çalışabileceğine dair hükümler bulunması hükümetin çocuk haklarına dair olan bakışını gözler önüne sermektedir. İlk koronavirüs vakasının açıklandığı 10 Mart 2020’den beri bir pandemi sürecinde olan Türkiye’de salgının önüne geçecek radikal önlemler alınamamış; bir şekilde “çarklar dönsün” denilerek kişilerin can güvenlikleri tehlikeye atılmıştır. Ekonomi uğruna insanların “yaşam hakkı”nı hiçe sayan politikalar neticesinde işçi kesimin çalışmaları hiçbir zaman durmamış ve birçok işçi COVID-19 virüsü nedeniyle hayatını kaybetmiştir. Pandemi sürecinde iş yerlerine yeterli destek sağlanmaması; işverenleri, güvencesiz ve ucuz işçi çalıştırmaya yönlendirmiştir. Bunun da bir sonucu olarak “ucuz ve esnek” bir işgücü olarak kabul edilen çocuk işçi sayısı artmıştır.

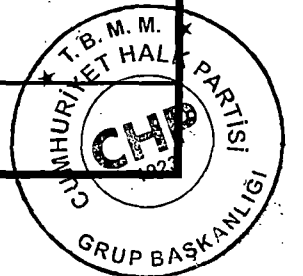
Dünya genelinde yaşanan çocuk işçiliği sorunu Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)’nun da dikkatini çekmiş ve 2021 yılı ILO tarafından “Çocuk İşçiliğinin Sona Erdirilmesi Uluslararası Yılı” olarak kabul edilmiştir. ILO tarafından yapılan açıklamada, çocuk işçiliği son 10 yılda dünya genelinde %38 düşüş yaşasa da hala 152 milyon çocuğun etkilendiği kaydedilmiştir. Türkiye’de ise çocuk işçi sayısı Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre 720 bin olup bunların %70,6’sı erkek, %29,4’ü ise kız çocuktur. Ancak TÜİK’in açıkladığı istatistiklerde esas çocuk işçiliğinin sebebi olan stajyer, çırak ve meslek eğitimi gören öğrencilerin yer almaması esas istatistiklerin gizlenmesine neden olmaktadır. Söz konusu 3 kalemde çalışan çocuk sayısı ise resmi olmayan verilere göre 1,5 milyonu bulmaktadır. TÜİK tarafından açıklanan veriler ile resmi olmayan bu veriler birleştirildiğinde Türkiye’de 2,2 milyon çocuk işçi bulunmaktadır.

Türkiye, ILO’nun 138 sayılı İstihdama Kabulde Asgari Yaş Sözleşmesi’nin 1998 yılında, 182 sayılı En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması ve Ortadan

2660 Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Turabi KAYAN	Kütahya	H. Kayan
Gamze TAŞCIER	ANKARA	G. Taşcier
Atilla SÖZEL	İZMİR	A. Sözel
Firuzel ÖNER	Zurfa	F. Öner
Alpay Artunur Mesin		A. Mesin
Kemal ZETBEK Samun		K. Zetbek
Serban Çoşul	Hatay	S. Çoşul
Emine Büllizer Enece	İstanbul	E. Enece
Leventin Tevhan	Kocaeli	L. Tevhan
Ali Peker	İstanbul	A. Peker
Kadim Durmaz	Tokat	K. Durmaz
Ömer Fethi GÖNER	Ms. Gde	O. GÖNER
Tacettin BAYIL	İZMİR	T. Bayıl
Mahmut GÖKER	BURDUR	M. GÖKER
Nezati TİĞLİ	Giresun	N. TİĞLİ
Av. Abdurrahman TUTOĞLU	ADYAMAN	A. TUTOĞLU
Hüseyin YILDIR	Antalya	H. YILDIR
Veli Ağbaba	Malatya	V. Ağbaba

Kaldırılmasına İlişkin Acil Eylem Sözleşmesi'ni ise 2001 yılında onayladı. Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından, 2017-2023 dönemini kapsayacak şekilde güncellenmiş Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı (2017-2023) hazırlandı. Ancak gerek uluslararası sözleşmeler gerekse mevzuat olarak çalışmalar yapılıyor gibi görünse de Bakanlıklar çocuk işçiliğinin önüne geçmede ve hatta çocuk işçileri tespit ederek onlara ulaşmakta dahi geride kalmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı okulda olması gerekirken çalıştığını tespit ettiği ancak "ulaşamadığı" çocuk sayısını 440 bin olarak açıklamıştır. Pandemi sürecinde uzaktan eğitim modeli birçok öğrencinin eğitime ulaşamamasına yol açmış ve dolaylı olarak çocuk işçiliğinin artmasına neden olmuştur. Çalıştığı bilinen çocukların ise %65,7'sinin eğitime devam ettiği bilinmektedir.

Çocuk işçiliği ile ilgili uluslararası ve ulusal düzeyde eylem planları ve çalışmalar yürütülse de Türkiye'de çocuk işçiliği azalmaktan ziyade ağır ve tehlikeli işlere doğru kaymaktadır. Açıklanan son istatistiklere göre çocuk işçilerin %30,8'i tarım, %23,7'si sanayi, %45,5'i ise hizmet sektöründe çalışmaktadır. Özellikle tarım sektörü çocuk işçiliği açısından en kötü biçim olarak kabul edilmekte olup aile işçisi olarak ücretsiz çalışan çocuklar için başlıca sektördür. Tarım işçisi çocukların %64'ü 5-14 yaşlarındadır.

Çocuk işçiliğinin artması dolaylı olarak çocuk iş cinayetlerine de zemin hazırlamaktadır. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi (İSİG) tarafından açıklanan son verilere göre 2013-2021 (ilk 5 ay) yılları arasında 513 çocuk çalışırken hayatını kaybetmiştir. Bu yıllar arasında tarım-orman işkolunda 294 ölüm, inşaat işkolunda 50 ölüm, metal işkolunda 37 ölüm, konaklama işkolunda 23 ölüm, ticaret işkolunda 21 ölüm meydana gelmiştir. Çocuk iş cinayetlerinde 14 yaş ve altında 169, 15-17 yaşları arasında 344 çocuk yaşamını yitirmiştir.

